No. 1907 Zaterdag 31 Juli 1920. 37ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Wetsontwerp.

Tot regeling van het armwezen.

Memorie van toelichting.

Aan het voorschrift van het tweede lid van artikel 183 van het Regeeringsreglement betreffende de regeling van het armwezen is nog geen uitvoering gegeven. De ondergeteekende acht het gewenscht voorzieningen dienaangaande tot stand te brengen om te geraken tot eene regeling van de taak der overheid, niet alleen voor wat betreft de onmiddellijk van haar uitgaande ondersteuning aan hulpbehoevenden, maar ook ten aanzien van hare verhouding tot de instellingen van weldadigheid, welke zich aan die taak wijden en ter verzekering van het voor eene goede werking van de armenzorg niet te ontberen algemeen toezicht daarop.

Vanwege de overheid wordt wel is waar ondersteuning verleend aan geheel onverzorgde behoeftigen, maar, afgezien van enkele verouderde voorschriften betreffende eene armenkas op Aruba en een op St. Martin, bestaat dienaangaande geen voldoende regeling. Haar taak heeft zich tot nu toe bepaald tot hulpverleening in bijzondere gevallen door verschillende bestuursorganen.

De strekking van het ontwerp, welks voorschriften in ruime mate ontleend zijn aan de wet van 27 April 1912 (S. b. No. 165), regelende het armbestuur in Nederland, is er dan ook vooral op gericht eenheid te brengen in de regeling van die voorzieningen en voorts samenwerking te verkrijgen tusschen de armenverzorging beoogende instellingen in de kolonie, welke eene bijdrage uit de koloniale kas ontvangen. Wel is waar ligt het, zooals de ondergeteekende aanstonds wil doen opmerken, niet in de bedoeling in de inwendige aangelegenheden van de bijzondere instellingen van weldadigheid in te grijpen, maar toch zal van eenige medezeggenschap zijdens de overheid, ten aanzien van de besteding der voor het doel aangewezen fondsen, niet kunnen worden afgezien in de gevallen, waarin bijdragen daartoe uit 's lands kas zijn verleend.

De voorziening in de van overheidswegė uit te oefenen armenzorg wenscht de ondergeteekende op te dragen aan ten minste één armenkas op elk eiland. De werkzaamheid van elke kas zal zich bepalen tot het eiland waar zij gevestigd is Voor de verzekering van samenwerking en ter verkrijging van een algemeen toezicht is echter de werkzaamheid van een centraal lichaam onmisbaar. Die leiding wenscht de ondergeteekende aan een armenraad op *Curaçao* op te dragen. Deze raad zal dus niet alleen het algemeen beheer uitoefenen over de armenkassen, welke overigens, ingevolge artikel 127 van het Regeeringsreglement, aan het oppertoezicht van de Raden van Politie onderworpen zijn, maar bovendien ook toezicht uitoefenen over al de andere instellingen van weldadigheid in den zin van artikel 1 der verordening, welke eene bijdrage uit de koloniale kas ontvangen.

Bij de artikelen 3 en 4 zijn, behoudens bijzondere in een reglement samen te vatten voorzieningen, betreffende de uitvoering algemeene regelen gegeven nopens het beheer van de kassen.

De bij artikel 12 bedoelde uitgaven der armenkassen zullen krachtens artikel 5, behalve uit eene bijdrage uit de koloniale kas, uit andere bij dat artikel bedoelde bijdragen en giften worden gekweten. Met deze laatste inkomsten zijn bedoeld mogelijke schenkingen of makingen ten behoeven van het armwezen in het algemeen of ten bate van bepaalde armenkassen. Door de uit de koloniale kas uit te keeren bijdragen kunnen de bij artikel 3 der verordening van 16 Juli 1908 (P. B. No. 26) aan de bestaande, bij de inwerkingtreding van de verordening op te heffen armenkassen op Aruba en St. Martin gewaarborgde inkomsten vervallen. Bij het vierde lid van artikel 25 is hierin voorzien.

De hoogerbedoelde uitgaven van de armenkassen zijn, overeenkomstig de bepaling van artikel 12, uitsluitend die, welke voortvloeien uit de verzorging van armlastigen en hetgeen daarmede samenhangt. Afgescheiden daarvan zijn de kosten van beheer, die, krachtens artikel 6, onmiddellijk ten laste van de koloniale kas komen.

De gevallen waarin en de wijze waarop ondersteuning uit de openbare armenkassen wordt verleend zijn uiteengezet in de artikelen 7—12. Daarbij is er vooral naar gestreefd samenwerking en eenheid in het verleenen van steun te verzekeren.

Onder de bij de artikelen 13—17 getroffen voorzieningen met betrekking tot andere instellingen van weldadigheid, welke eene bijdrage uit de koloniale kas ontvangen, is vooropgesteld de verplichting om aan den armenraad op *Curaçao* mededeeling te doen van haar bestaan, hare oprichting, hare statuten, enz. en hare opheffing. Het is een vereischte, dat die raad als een centraal lichaam, over al die gegevens beschikt, niet alleen ten einde het haar opgedragen algemeen toezicht te kunnen uitoefenen, maar ook ter verzekering van een gewenschte samenwerking. Bekendmaking van de op de lijst, welke genoemde raad, ingevolge het tweede lid van artikel 13 moet aanhouden, ingeschreven instellingen is ter bevordering van eene goede werking van de instelling der armenzorg in het algemeen aan te bevelen.

De verstrekking van de bedoelde mededeelingen is overgelaten aan de besturen van de betrokken instellingen.

Het voorschrift van artikel 14, krachtens hetwelk ook aan andere instellingen van weldadigheid dan de openbare armenkassen eene bijdrage uit de koloniale kas kan worden verleend, acht de ondergeteekende in het belang van eene goede armenverzorging gewenscht. Die voorziening vindt trouwens reeds reden van bestaan in de omstandigheid, dat zoodanige steun bereids verleend wordt aan een drietal kerkelijke gemeenten voor de verzorging van hulpbehoevende weezen. Afgescheiden hiervan kunnen zich echter ook andere gevallen voordoen, waarin de toekenning van eene landsbijdrage op hare plaats moet worden geacht. Billijk is dus, zooals hiervoren reeds is betoogd, de in voormeld artikel gestelde eisch, dat de overheid de toekenning van den geldelijken steun aan voorwaarden bindt en zich het— ingevolge artikel 15 door den armenraad op *Curaçao* uit te oefenen — medetoezicht over de wijze van besteding van die bijdrage voorbehoudt. Voor het houden van een daadwerkelijk toezicht zal uiteraard de beschikking over gegevens als bij artikel 16 opgesomd niet kunnen worden ontbeerd.

De bepaling van artikel 17 betreffende de openbare inzameling— anders dan die in kerkgebouwen tijdens openbare eerediensten — van gelden voor liefdadige doeleinden is niet nieuw, zij is reeds voorgeschreven bij artikel 4 van de Algemeene politiekeur (P. B. 1917 No. 11), artikel 4 van de keur van den 26n Maart 1918, houdende bepalingen omtrent de straatpolitie en andere politievoorschriften op het eiland Aruba [P. B. 1919 No. 6), artikel 4 van de keur, houdende bepalingen omtrent. de straatpolitie en andere politievoorschriften op het eiland Bonaire, zooals gewijzigd bij de keur van den 15n. Juli 1918 (P. B. 1919 No. 25) en eveneens artikel 4 van de keur van den 8n. Maart 1918, houdende bepalingen omtrent de straatpolitie en andere politievoorschriften op het eiland St. Eustatius (P. B, 1919 No. 48). In de onderhavige regeling behoort zij echter meer eigenaardig te huis.

Het geval kan zich voordoen, dat bij uiterste wilsbeschikking, gelden ten behoeve van de algemeene armen vermaakt zijn, zonder dat daarbij uitdrukkelijk voor de uitvoering van die makingen voorzieningen zijn getroffen. Door het voorschrift van het eerste lid van artikel 18 wordt aan zoodanige leemte tegemoet gekomen. De daarbij voor het treffen van de vereischte regeling aangewezen armenraad op *Curaçao* zal, ingevolge het tweede lid van dat artikel, tevens de wijze van verdeeling, onder de verschillende instellingen van weldadigheid, van de bij dat en bij het derde lid bedoelde aan de voormelde armen toekomende gelden regelen.

Het behoeft wel geen betoog, dat het verleenen van steun door meer dan één instelling van weldadigheid aan denzelfden persoon zooveel mogelijk moet worden voorkomen. Het gaat echter niet aan armenkassen, welke geen bijdrage uit de koloniale kas ontvangen, te noodzaken opgave te doen van de door haar gegeven ondersteuning. Daarom is in artikel 19 aan de armen zelf, die ondersteuning aan eene armenkas hebben gevraagd, de verplichting opgelegd op te geven of en zoo ja tot welk bedrag zij van eene in de kolonie gevestigde instelling van weldadigheid onderstand genieten, zonder evenwel gehouden te zijn den naam der betrokken instelling te vermelden.

De overige artikelen van het ontwerp behoeven, naar de ondergeteekende meent, geen afzonderlijke toelichting.

Willemstad, den 16n. Juli 1920.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

SCHEIDING VAN KERK EN STAAT

II

In ons nummer van 3 Juli plaatsten wij een artikel onder bovenstaand opschrift, dat het debat over die kwestie weergaf in de zitting van den Kolonialen Raad op 8 Mei ll.

De Heer HERM STATIUS MULLER, beriep zich op hetgeen de Heer RUTGERS gesproken had in de IIe Kamer der Staten Generaal op 24 October van het vorige jaar.

Om den *principieelen* kant van dit vraagstuk beter te leeren kennen, is het niet zonder nut ook andere sprekers bij dat debat te hooren.

Het debat over deze kwestie werd in de IIe Kamer uitgelokt door het wetsvoorstel aan alle predikanten en R. K. Geestelijken een gelijke duurtebijslag te geven van f 100—.

De Heer DRESSELHUYS (Vrijz.) zei de dienaangaande, o. a. :

Mijn bezwaar is ook niet, dat het denkbeeld van scheiding van kerk en Staat hierdoor (d. i. door deze ondersteuning) zou worden aangerand. Reeds Buys heeft destijds met klem van redenen opgemerkt, dat het geven van steun tot het betalen van predikants- en pastoorstraktementen met de scheiding van kerk en Staat hoegenaamd niets te maken heeft. Ik wil thans den betrokken passus uit Buys even voorlezen, omdat het wijs betoog van dien tijd tegenwoordig nog wel eens in den geest teruggeroepen mag worden. Ik lees dan :

„Wanneer de wetgever, lettende op het feit, dat de Kerk door hare zedelijken invloed arbeidt aan een doel, dat met het staatsdoel nauw samenhangt, haar uit de openbare fondsen meer of minder rijkelijk steunt, dan kan men die regeling wel om allerlei zeer goede redenen afkeuren en betoogen, dat zij in de toepassing de vrijheid bedreigt, maar toch moeilijk volhouden, dat door zulke uitkeeringen op zichzelven het beginsel van beider scheiding geschonden wordt."

De zaak wordt dan verder uitgewerkt, maar ik herhaal, dat de betaling van fondsen aan de bedienaren van den godsdienst voor de uitvoering van hun functie met de scheiding van Kerk en Staat niets heeft te maken.

Men kan zich verder afvragen: bestaat er een rechtsgrond voor deze uitkeering ? En dan geef ik onmiddelijk toe, dat er naar de bedoeling van den grondwetgever oorspronkelijk hoegenaamd geen rechtsband heeft bestaan tusschen de bedienaren van den godsdienst zelf en den Staat. Oorspronkelijk is gedacht aan een vergoeding van rente voor de geconfisqueerde fondsen, maar dat neemt niet weg, dat in den loop der jaren van 1814 tot heden historisch wel degelijk een rechtsband tusschen de predikanten en pastoors eenerzijds en den Staat andersijds zich heeft ontwikkeld. In den loop van de jaren is men niet alleen gaan spreken van een rijkstraktement, al was dat feitelijk niet geheel juist, maar bovendien heeft de toepassing van het tweede lid van art. 171 der Grondwet duidelijk gemaakt, dat de Staat wel degelijk zijn uitkeering verband voelde houden met de behartiging van de geestelijke behoefte, waaraan de bedienaren van den godsdienst uitvoering geven. In de begrooting voor het volgende dienstjaar zien wij met klem van redenen betoogen, dat bijv. in de mijnstreek en in de buurt van Emmen nieuwe geestelijken moeten worden aangesteld op staatskosten, omdat daar behoefte is aan dienaren van Gods Woord. Men gevoelt dus, dat naarmate de behoefte der bevolking aan godsdienstige voorlichting grooter is en naarmate ook de behoeften der bedienaren van den godsdienst stijgen, het traktement, dat de Staat geeft, grooter moet zijn. Het staat dus vast, dat langzamerhand een rechtsband is gekomen tusschen de bedienaren van den godsdienst en den Staat. En wanneer de Regeering voorstelt, om op grond van dien bestaanden rechtsband een duurtetoeslag te geven, dan vind ik dat niets abnormaals.......

De heer DE VRIES, Minister van Financiën : Mijnheer de Voorzitter! Wanneer ik zeg, dat ik in een zelfde millieu ben opgevoed als de heer Rutgers, zal het niet verwonderen wanneer ik hier als mijn persoonlijke overtuiging mij ook volkomen aansluit bij de beschouwingen, die deze heeft gegeven. Ook naar mijn meening zal het voor de kerk de meest juiste positie wezen, wanneer zij zich volkomen vrij en financieel onafhankelijk van den Staat bevindt en leeft.

Dat is echter niet enkel de gedachte, die deze materie beheerscht. Wij staan voor het feit, dat historisch er een financieele band is ontstaan tusschen den Staat en de verschillende kerkgenootschappen. Ik treed nu ook niet al te diep in de historische wording van dien band, maar constateer alleen, dat wat de Overheid thans aan de kerken uitkeert, niet is een steun van overheidswege, niet is een dotatie, maar van den aanvang niet anders bedoeld is dan als een vergoeding voor de goederen, die de Staat aan de kerk had ontnomen, zonder dat daarom de rekening zoo volkomen juist is opgezet, dat het een tegenover het andere equivaleerde. De uitkeeringen, die het Rijk doet, mogen dus niet gequalificeerd worden als een financieele steun van den Staat aan de kerk. De Grondwet zelf noemt wat aan de predikanten en andere bedienaren van den godsdienst wordt gegeven, traktement. De heer Dresselhuys zegt: „noemde", maar in art. 171 staat nog:

„De tractementen, pensioenen en andere inkomsten van welken aard ook, thans door de onderscheidene godsdienstige gezindheden of derzelver leeraars genoten wordende, blijven aan diezelfde gezindheden verzekerd."

Ik geloof dat het tot de zaak verder ook niet doet, om het karakter van de uitkeering op het oogenblik nader aan te duiden; wij waren het er over eens, dat het is geweest een vergoeding voor vroeger ontnomen goederen.

Nu kan niet worden ontkend, dat evenals voor de ambtenaren, die waren in dienst van het Rijk, zijdelings of rechtstreeks, evenals voor de gepensionneerden, die hun pensioen van het Rijk ontvangen, ook voor deze predikanten, wier traktement ten deele door het Rijk betaald wordt, de waarde van het

geld zeer sterk is gedaald.

Eenig ander motief ligt dan ook niet aan het ontwerp ten grondslag dan de billijkheid, om eenigszins te gemoet te komen in die waardedaling aan personen, wier traktementen gedeeltelijk door het Rijk worden betaald. Dat kon, ik geloof dat daarover geen verschil van meening bestaat, op grond van het tweede lid van art. 171. Dit wetsontwerp strijdt in geen enkel op zicht met den tekst van de Grondwet."

....

„Principieel acht de Regeering, dat dit voorstel volstrekt niet vooruitloopt of influenceert op de groote quaestie van de losmaking van de financieele banden tusschen Kerk en Staat. Ik heb in de Memorie van Antwoord gezegd, dat naar mijn meening deze quaestie aan de orde behoort te worden gesteld en dat het zoowel voor den Staat als voor de verschillende kerkgenootschappen gewenscht zal zijn, wanneer de financieele banden worden losgemaakt, en zij beide in volle vrijheid zich naast elkander kunnen bewegen. Dat lijkt mij te zijn in beider belang. Ik kan dan ook mededeelen, dat ik mij heb gedacht, dat deze quaestie bij de a.s. grondwetsherziening aan de orde zou kunnen komen en onder het oog zou kunnen worden gezien. En dat ook de Regeering meent, dat met deze zaak spoed moet worden gemaakt, kan hieruit blijken, dat de uitnoodigingen aan de verschillende kerkgenootschappen reeds zijn verzonden; en om juist het verband te laten zien, dat deze quaestie heeft met de a.s. grondwetsherziening, kan ik mededeelen, dat de bedoeling is, dat de tijdelijke voorzitter van den Ministerraad als voorzitter van de commissie tot voorbereiding van de grondwetsherziening deze conferentie met de vertegenwoordigers van de verschillende kerkgenootschappen hoopt bij te wonen."

In de Memorie van Antwoord van den 25 November 1919 op het Voorl Verslag der Tweede Kamer verklaart de Minister van Financiën dat de bespreking met de kerkelijke besturen over het denkbeeld om langs den weg der grondwetsherziening den *financieelen band tusschen Kerk en Staat* onder *voor beide partijen billijke voorwaarden* te verbreken, spoedig zal kunnen plaats hebben, daar de besturen er zich *alle* toe bereid verklaar den. Intusschen meent de minister dat, zoolang art. 171 der Grondwet nog van kracht is, aan de oude gedragslijn behoort te worden vastgehouden.

In diezelfde Memorie van Antwoord verklaardde de Minister van Financiën tevens, dat in de laatste dertig jaren herhaaldelijk

Rijkstractementen voor predikanten en R. K. geestelijken

zijn toegestaan in gevallen waarin zich een nieuw bevolkingscentrum had gevormd, niet als rechtstreeksch of in direct gevolg gevolg van eenigen Regeeringsmaatregel, maar door de uitvoering door particulieren van belangrijke werken, zooals ontginningen en vervening of door een zeer snelle en krachtige uitbreiding van plaatselijke industrieën.

Nog in dezelfde maand van het vorige jaar had op het departement van Binnenlandsche Zaken de eerste zitting plaats der vertegenwoordigers van Kerkgenootschappen, om te beraadslagen over de mogelijkheid der losmaking van de financieele banden tusschen Kerk en Staat. Van elk kerkgenootschap was een gedelegeerde aanwezig; de R. K. Nederlandsche Kerkprovincie werd vertegenwoordigd door mr. A. Baron van Wijnbergen, lid der Tweede Kamer. Twee leden van het Kabinet, waaronder de Minister van Financiën, namen aan de beraadslagingen deel.

In dezelfde week vergaderde tevens te Utrecht het Centralen-convent der Anti-revolutionnaire partij, ter bespreking van het rapport der Commissie, door het Centraal Comité ingesteld om te dienen van advies over de onderwerpen, die bij de komende Grondwetsherzienning aan de orde zijn.

De „*Rotterdammer*" wijst op de daarbij te behandelen quaestie van de verhouding tusschen Kerk en Staat en over het denkbeeld, inder tijd door mr. Beelaerts van Blokland verdedigt, om de thans aan de kerken verleende subsidies te kapitaliseeren en aan deze uit te keeren.

Hoe over de *wijze* van de losmaking der „zilveren koorde" worde gedacht, de tegenwoordige tijdsomstandigheden, zegt het blad, maken niet het minst in het belang der Hervormde Kerk losmaking van den financieelen band gewenscht.

„Het lot der buitenlandsche kerken toont aan, wat ernstig ongerief haar wacht, wanneer door den radicale revolutionnairen ploteeling haar inkomsten van Staatswege worden ingehouden. Ook het probleem van scheiding van Kerk en Staat wordt in dezen fel bewogen tijd van hooge actualiteit."

Hoewel deze zaak in de eerste plaats de financieele positie der Ned. Hervormde Kerk raakt, kan zij bij een Grondwetsherziening niet voor haar alléén geregeld worden en wordt ook de Katholieke Kerk erbij betrokken. En de Anti-revolutionnaire partij, de quaestie aan de orde stellend zal daaromtrent overleg hebben te plegen met de Katholieken en de Christelijk-Historischen.

Het wonderbare Christusbeeld te Limpias.

Wonderbare gebeurtenissen, hebben er in het Spaansche dorpje Limpias aan de Cantabrische kust plaats gegrepen. In de dorpskerk aldaar bevindt zich nl. een oud kruisbeeld, dat, naar de getuigenis van duizenden personen, verschilleude malen op wonderbare wijze de oogen en lippen heeft geopend. Het kruisbeeld wordt genoemd El Santo Cristo de la Agonia, wijl het den Verlosser voorstelt op het oogenblik, dat Hij in doodstrijd verkeert.

Een der lezers van de *Maasbode* heeft zich tot de geestelijkheid van Limpias gemeld met de vraag, of het bericht, zooals dat in de „*Maasbode*" voorkwam, juist was. Hij ontving daarop dd. 6 Mei het volgende antwoord van den Eerw. Heer Gabriël Fernandez Somerella:

„Ik ben hier geweest sinds de wonderbare gebeurtenissen begonnen en zal u nauwkeurig mededeelen, wat er heeft plaats gehad en nog gebeurt.

Den 30sten Maart van het vorig jaar, bij het einde van de missie, welke door de paters capucijnen gepreekt was en na de algemeene H. Communie, zagen eenige meisjes en eenige bewoners van het dorp, in het geheel een dertigtal, dat het Christusbeeld naar rechts en naar links keek en de oogen opende en sloot. Allen waren ten zeerste verbaasd, vooral toen het feit zich dien morgen tusschen 9 en 10 uur verschillende malen herhaalde. Ook kon men zweet op den hals van het beeld, echter gedurende een korten tijd constateeren.

Daarna gebeurde niets wonderbaars meer tot den 11den April 1919, toen het wonder wederom, nu in den namiddag, plaats had, in de tegenwoordigheid van vier personen, onder wie er twee waren, die met de lichtgeloovigheid der anderen spotten. Het zelfde gebeurde den 20sten April en daarna heeft de wonderbare gebeurtenis zich tot op den huidigen dag bijna dagelijks herhaald.

Gedurende deze periode hebben ongeveer 20,000 personen de kerk bezocht en 12 à 15,000 van hen hebben het wonderbaar gebeuren gezien, advocaten, geneesheeren, ingenieurs, professoren, journalisten, mannen, vrouwen en kinderen van elken rang en stand.

Dezen hebben gezien, dat de Christus de oogen en den mond opende en sloot, terwijl het bloed uit verschillende deelen van het lichaam stroomde. Some zelfs nam men een waren doodstrijd waar, enkele malen gedurende een of twee uren.

Den 3den, 4den en 5den dezer maand zijn drie bedevaarten naar Limpias gekomen en telkenmale heeft men het wonder kunnen waarnemen. Gisteren nog heeft een geneesheer den doodstrijd gezien en daar hij eerst niet aan het feit wilde geloo ven, heeft het hem zoozeer getroffen, dat hij er bijna ziek van geworden is.

De getuigen zijn derhalve ontelbaar.

Naar aanleiding van een artikeltje in de „*Maasbode*" van 29 Mei j.l. over het wonderkruis van Limpias, meen ik goed te doen nog eenige bijzonderheden daaromtrent mede te deelen.

De wondere feiten, welke sinds Maart 1919 te Limpias voorvielen, vindt men met critische nauwkeurigheid opgeteekend in een Spaansch boekje, geschreven door een Pater Capucijn van de kloosterprovincie van Castilië. *)

Limpias, in de provincie en het diocees Satander gelegen, is 'n klein en schilderachtig dorpje, dat ongeveer 1500 zielen telt. Was het tot voor korten tijd een onbekend en vergeten bergplaatsje zonder andere belangrijkheid dan z'n poëtische ligging en bekoorlijk natuurschoon, thans trekt het duizenden pelgrims uit alle oorden van Spanje naar zijn bodem om getuigen te zijn van de wonderbare gebeurtenissen, welke er sinds een goed jaar plaats grijpen.

De parochie van Limpias beschikt over een oud, vervallen kerkje, toegewijd aan den Apostel Petrus. Op het hoofdaltaar prijkt hoog het wonderbare Christusbeeld, dat op heden 't voorwerp eener algemeene vereering en godsvrucht is. Omtrent den maker en gever van het beeld heerscht groote twijfel en onzekerheid. De overlevering zegt, dat het eenmaal behoorde aan de Franciscanen te Cadix. Dezen zouden 't hebben laten maken en zoo zou 't ook te verklaren zijn, waarom dit Christusbeeld steeds omringd was door de zonen van den H. Franciscus.

Hoewel als kunstgewrocht niet te onderschatten, zou het beeld toch nooit zooveler aandacht op zich getrokken hebben, indien de Heiland zelve 't niet der vergetelheid had willen onttrekken. Want al heeft men — naar de traditie wil — aan dit kruisbeeld te danken, dat Cadix in 't jaar 1755 niet onder de golven der zee bedolven werd; al had P. Lopez voor eenige jaren reeds dezelfde wonderbare verschijnselen gezien, welke nu worden waargenomen, toch genoot het beeld geen bijzondere vereering, wijl die feiten aan het gewone volk volstrekt onbekend waren.

Een nieuw tijdperk trad in op 22 Maart 1919, toen in Limpias een missie begon door twee Paters Capucijnen geleid. Plechtig werden op dien dag de missionarissen, P. Agathangelus en P. Anselmus, door kerkelijke en burgerlijke autoriteiten in het vredige dorpje ingehaald.

Onder de schutse van Maria, als de „Divina Pastora de las almas", de patrones der Capucijner-missieoefeningen in Spanje, opende zij die zegenrijke missie, welke als een voorspel en inleiding werd op de komende wonderen. Het volk was vol ijver en begeestering; 's morgens om 4 uur zag men hen al in groepjes ter kerke gaan, verlangend daar de missionarissen te hooren en woorden van eeuwige waarheid op te vangen uit hun mond. Dat de missie schitterend geslaagd mag heeten, blijkt uit het feit, dat slechts 5 personen in die dagen van de H. Sacramenten zijn teruggebleven. Den 30sten Maart werd de missie gesloten; op dien dag naderden allen, groot en klein, tot de H. Tafel. Na afloop dezer algemeene H. Comunie beklom Pater Agathangelus den preekstoel om den geloovigen een woord van opwekking toe te spreken.

Gedurende die predicatie bemerkte een jeugdig meisje, dat het Christusbeeld op het hoogaltaar z'n oogen bewoog, naar links en rechts keek en dan z'n blikken ten hemel sloeg als om hulp en troost te vragen aan den God van allen troost.

Het kind was er zóó door getroffen, dat ze het aanstonds aan Pater Anselmus ging vertellen. Terwijl deze het kind van inbeelding en zelfbedrog tracht te overtuigen, komen reeds twee andere kinderen met hetzelfde nieuws aanloopen en na eenige oogenblikken heeft de helft der aanwezige geloovigen het wonderbaar verschijnsel al waargenomen. Dan volgde een droef geween en gejammer in heel die menigte, wijl men meende, dat Christus tot straf hunner zonden thans opnieuw den bitteren doodstrijd doorstond. Zoowel de pastoor als de missionarissen kwamen zelf ook onder den indruk, zoodat zij slechts met moeite het volk in zijn verslagenheid vermochten te troosten.

Behalve de beweging der oogen vertoonde het kruisbeeld 'n bovenmatige vochtigheid aan den hals, terwijl de andere deelen van 't schaam volkomen droog waren gelijk ook de andere beelden in de kerk. Dit zoogenaamde zweet werd door de missionarissen zelf heel duidelijk gezien en met de handen gevoeld. Na afdroging keerde aanstonds het vocht weer terug.

Met ongeloovelijk snelheid verbreidde zich de mare der wonderbare gebeurtenissen te Limpias over geheel Spanje en spoedig ook over andere landen. In trein en tram, in herberg en café werd er over gesproken, in kranten en tijdschriften over geschreven. Het wonderbare nieuws wekte diepe ontroering in aller gemoed. Limpias, 't verlaten en onbekende dorpje, werd opeens een beroemde plaats, die voortaan duizenden vreemdelingen zou herbergen. Binnen zes maanden hadden reeds meer dan 10 000 personen de kerk van Limpias bezocht, menschen van elken rang en stand, geleerden en ongeletterden, geloovigen en ongeloovigen, soldaten, edellieden, tot zelfs koningen toe. En velen van dezen hebben onder eede voor de waarheid van het feit getuigd.

Niettemin bleven sommigen volkomen onverschillig voor alles wat over het wonderkruis van Limpias verteld werd. Anderen zochten naar een natuurlijke verklaring van 't feit, doch stieten op onoverkomelijke moeilijkheden. De theorie over gezichtsbedrog, over hallucinatie en suggestie gaf geen voldoende oplossing. Welke moeilijkheden niet weinig vermeerderden, toen het verschijnsel zich herhaalde.

Den 12en April waren twee mannen naar de kerk gekomen om 't wonderbare kruisbeeld te zien, waarvan zulke wondere, voor hen onaannemelijke dingen, verteld werden. Toen zij nu wantrouwend en ongeloovig een poosje naar het kruis op zagen, voelden ze zich opeens inwendig ontroerd, vielen onwillekeurig op de knieën en riepen met luide stem: „Heer, vergeving, barmhartigheid, straf mij niet." 't Was juist op het oogenblik dat Christus zijn oogen bewoog en hen met eenige strengheid aanblikte.

Voor de derde maal vertoonde zich het wonderbare feit op 20 April aan eenige zusters met hare leerlingen, als ook aan een menigte andere menschen. Bij die gelegenheid heeft men 't kruisbeeld voor den eersten keer ook de lippen zien bewen.

's Avonds greep het verschijnsel nog verscheidene malen plaats en sinds dien bijna elken dag en op ieder uur van den dag.

Wat nu werken de wonderbare gebeurtenissen te Limpias uit in de menschen? Dat is zeer verschillend. Gelijk in den Hof van Olijven het woord en de blik van Jezus aan Petrus moed en kracht schonk, de soldaten echter van schrik ter aarde sloeg, zoo worden ook te Limpias bij het zien der wondere feiten sommigen bemoedigd en gesterkt, terwijl anderen als de drie bevoorrechte apostelen op den Thabor, verstomd over het wonderbaar verschijnsel, 't welk zich aan hun oogen vertoont, geheel bewusteloos ter aarde vallen. Ook degenen, die het verschijnsel niet vermogen waar te nemen, worden nochtans vaak door de beschouwing van het kruisbeeld diep ontroerd en tot hoop en vertrouwen, berouw en boete opgewekt.

Wat dat ook de natuur en de oorzaak moge wezen van de wonderbare gebeurtenissen te Limpias, zeker is 't, dat vele zondaars daardoor den weg der zonden verlaten, niet weinige ongeloovigen daar zich tot 't ware geloof bekeeren.

Doch gelijk Christus hier op aarde niet alleen de ziel, maar ook het lichaam genas, zoo heeft ook het Cristusbeeld van Limpias reeds tal van zieken die door den geneesheer waren opgegeven, op wonderbare wijze genezen.

Nochtans schijnt God de moreele effecten als voornaamste doel te beoogen. De gedachte verlevendigen aan Zijn H. Lijden, dat bij de menschen zoo in vergetelheid raakt, schijnt Jezus' bedoeling te wezen met den zichtbaren doodstrijd van „El Santo Cristo de la Agonia" te Limpias. De tegenwoordige wereld, met al haar zinnelijke genoegens en pleizieren schouwt slechts met huivering naar den hoogen Calvarieberg, waar de Zaligmaker der menschen door den kruisdood zijn bitter lijden voltooide. Daarom wil God in onze dagen in een klein en armoedig bergplaatsje van Spanje als eens op Calvarië de levende waarheid dier woorden doen schitteren: „En Ik als Ik van de aarde verheven word, zal Ik alles tot Mij trekken."

P. Dr. Hubertus,
Minderbr.-Capucijn.
(*Gelderlander*)

*) „El Smo. Cristo de la agonia de Limpias" van P. Andreas de Palazuelo, Capucijn. Uitg. „El Mensajero Serafico" Madrid 1920, p. 404.

Ingezonden.

Zeereerw. Pater Redacteur,

Het belang dat ik stel in het lot van mijn naaste buurlui, wonende op het thans zooveel besproken *Buitenbosch* is oorzaak, dat ik U ZEerw. een kleine ruimte verzoek in uw veelgelezen blad.

Bij voorbaat mijn dank.

Met groote voldoening las ik in het nummer van l.l. Zaterdag de volgende woorden, gesproken door den Heer Prakken in den Kolonialen Raad naar aanleiding van de kwestie — *Buitenbosch en bewoners.*

„*Die leden zijn voortgehold afgaande op eenige losse geruchten...... Die menschen hebben zich tegenover het Gouvernement in niets misdragen.*"

Waarom ik deze woorden met genoegen citeer?

Omdat ook ik den indruk gekregen heb, dat er van de bewoners van *Buitenbosch* heel wat slechte noten gekraakt zijn en zij op zoo'n manier onverdiend een minder goeden naam hebben gekregen.

Ze zijn arm, ze zijn van de kleur, ze hebben gebrek aan water en kosten het gouvernement een extraatje.

Toegegeven.

Maar, laat die arme stakkers dat weinigje wat ze hebben toch behouden. Een goeden naam blijft van waarde, ook voor de armsten.

Als ze eventueel verplaatst worden, dan is dat *alléén* om locale omstandigheden, aan wier oorzaak zij onschuldig zijn, en tot verbetering daarvan onmachtig.

Het moge niet den schijn hebben dat ze verplaatst zullen worden om minder eervolle beweegredenen.

Daartegen kan ieder, die de toestanden kent, dunkt mij, met recht protesteeren.

Met de meeste hoogachting

Uw dw. dr.
A. K.

San Willibrordo, Juli 1920.

Administratie op Aruba.

Kort-geleden lag hier in de haven een Engelsche schoener van St Lucia aangekomen een halven dag op den dokter voor lossing te wachten.

Den 20s dezer liep een bark de haven binnen om 7 uur des morgens uit Vela de Coro met 8 passagiers Venezolanen aanboord, welk schip eerst om 5 uur des avonds door den dokter is gevisiteerd geworden.

De Loods op den steiger bij de aankomst van het schip aanwezig, wist te verkondigen, dat alle pogingen om den dokter te bekomen vruchteloos zouden zijn, aangezien de dokter uitstedig was en niet op bepaalden tijd terug kon keeren.

De eigenaar van het schip verlangde met den schipper *in verbinding te komen*, de menschen aanboord ongeduldig en *opgewarmd* door de gloeiende zon bedreigden de havenpolitie, dat zij zich goed-of kwaadschiks naar den wal zouden begeven, andere belanghebbenden liepen heen en weder; doch een ieder moest lijdelijk toezien, want de wet overtreden is strafbaar.

Kunnen dergelijke feiten tot aanbeveling van de haven van Aruba pleiten?

Door de straten liep een jongen aan de hand van een politieagent op den zelfden dag met een bloedende wond hijgend naar den dokter; daar was wel iemand (maar niet de dokter), die hem wat medecijn kon geven, maar uit vrees eerder als een wetsovertreder door het Bestuur vervolgd te zullen worden, dan in hem een weldoener te zien, kon hij niet verder gaan dan zijn medemensch te troosten.

Had men niet mogen verwachten, dat onder de gegeven omstandigheden, aan de politie bevolen was geworden den dokter te gaan waarschuwen dat zijn bijzijn dringend in de stad vereischt werd en hem te verzoeken zijn dienst te willen verleenen?

Wij weten, dat het hoog bestuur een tweeden dokter voor Aruba heeft aangevraagd.

Daarom wilden wij hopen, dat het Bestuur onzen kritieken toestand wel zal inzien, en Aruba door welke opoffering dan ook, ten spoedigst van nog een ander dokter zal willen voorzien.

Zoo wij uit deze ongewenschten toestand tijdig verlost worden, zullen wij niet anders dan dankbaar zijn.

Na beleefde dankzegging voor deze plaats aan U, mijnheer de Redacteur.

Aruba, Juli 1920

Hoogachtend,
J. H. Eman.

Berichten uit de Kolonie.

Reis van den Gouverneur.

A. s. Dinsdag 3 Augustus zal Zijn Exc Gouverneur Helfrich in gezelschap van zijn militairen adjudant en de Heeren Prakken en Meerdink met het SS. *Prins Frederik Hendrik* de reis aanvaarden naar de Bovenwindsche Eilanden.

De reis zal ongeveer drie weken duren.

Met een andere boot der *K. W. I. M.* zal de Gouverneur weer van daar terugkeeren.

Wij wenschen ZExc. een voorspoedige reis, vruchtbaar werk en behouden terugkeer.

Rensselaer.

Wegens een defect aan den ketel, opgeloopen op zijn reis naar Colon, kwam het SS. *Rensselaer* eerst gisteren namiddag in plaats van Zondag hier aan en zal dezen namiddag weer via La Guayra, Trinidad en Havre naar Amsterdam vertrekken.

Verbrand.

Donderdag namiddag werd in het St Elisabeth's Gasthuis een vrouw uit het beneden district (van Santa Marta) binnengebracht, wier geheele rechterzijde, arm en been deerlijk verbrand was. Als men weet dat dit ongeluk reeds 13 dagen te voren plaats greep, en de vrouw al dien tijd zonder geneeskundige verpleging is gebleven, kan men zich een voorstelling maken in welk een beklagenswaardigen toestand zij werd opgenomen.

Verjaardag van Hare Majesteit de Koningin-Moeder.

Hiermede heb ik het genoegen uwe redactie te berichten, dat ter gelegenheid van den geboortedag van H. M. de Koningin-Moeder door het garnizoen een groote taptoe zal worden gehouden op dezelfde wijze als is geschied met den verjaardag van H. K. H. Prinses Juliana. Het zangkoor der militairen zal hierbij wederom zijne medewerking verleenen, terwijl de eerste uitvoering plaats heeft op het binnenplein van het fort Amsterdam te 9 uur precies, de 2e na een rondgang door de stad plaats vindt bij de muziektent op Otrabanda.

Het programma dat wordt uitgevoerd omvat:

1. Taptoe voor signaalhoorns geblazen door de gezamelijke hoornblazers.
2. Russische taptoe door de militaire kapel.
3. Lied op het ontzet van Bergen op Zoom uit VALERIUS' *Gedenckclanck* gezongen door het zangkoor der militairen met begeleiding.
4. Gebed voor de taptoe, uitgevoerd door de Militaire Kapel.
5. Hollandsch lied. Woorden en muziek van S. ABRAMSZ gezongen door het zangkoor der militairen met begeleiding.
6. *Wilhelmus*, als boven.
7. Afmarsch met muziek.

De Commandant der troepen.
VAN ROGGEN.

Arbeid adelt.

Van den Heer H. J. COHEN HENRIQUEZ ontvingen wij een circulaire en de statuten van de onlangs opgerichte *Curaçaosche Vereeniging van Hoedenvlechtsters „Arbeid adelt."*

Na alles, wat wij jaren geijverd in de kolommen van den *Amigoe di Curaçao* gevuld hebben om te betoogen hoe noodzakelijk het is om hier een organisatie van de hoedenvlechtsters tot stand te brengen, verheugt het ons buitenmate dat het eindelijk zoover gekomen is, en hopen wij dat zij ook moge stand houden en tot hoogen bloei geraken.

Het heeft ons steeds verwonderd, dat hier niet reeds veel eerder daarvan is werk gemaakt. Want wanneer wij zien, dat reeds voor 3 jaren geleden zelfs in het dorpje Rincon op Bonaire op initiatief en onder leiding van Pastoor LAMERS een dergelijke vereeniging geheel op coöperatieven grondslag is kunnen opgericht en tot grooten bloei gebracht worden, — een vereeniging, die voor de vrouwelijke bevolking aldaar tot zegen strekt en den grondslag gelegd heeft voor arbeidzaamheid, spaarzin en economischen welstand, — dan is het beschamend, dat Curaçao, — waar het der hoedenindustrie nooit aan deskundige leiding ontbroken heeft, waar zooveel meer goed geschoolde vlechtsters aanwezig zijn, waar het centrum is van den handel en alle factoren voor organisatie liggen opgehoopt, — dat Curaçao bij Rincon, — dat niet meer is dan een uithoek is onzer kolonie, — zou moeten ten achter staan.

Wij twijfelen niet, of aan het met zooveel zorg uitgekozen bestuur van *Arbeid adelt* zal zeker gelukken, wat ook aan Pastoor LAMERS gelukt is.

Van de medewerking onzer Redactie in het belang dezer Vereeniging kan het Bestuur zich verzekerd houden.

Dankbetuiging.

Ontvangen van de Heeren C. WINKEL & ZONEN eenige reclamebiljetten betreffende *Delco-Luz en el Archivo de Creditos N. C. R. en las Registradoras „National".*

Wie luistert naar mij.

Van Mevrouw NELLI VAN KOL, echtgenoote van het 1ste Kamerlid H. H. VAN KOL, ontving onze Redactie een schrijven, ter begeleiding van een zeer uitgebreid Artikel getiteld: *Wie luisterd naar mij?* van haar dochter Mevrouw LILI POLZER-VAN KOL, die in Zwitserland woont en een reis naar Graz in Stiermarken (Oostenrijk) ondernomen heeft, om zich met eigen oogen te overtuigen van de vreeselijk ellendige toestanden, die daar op het oogenblik heerschen. Mevrouw Polzer maakt nu in Holland een rondreis om in de voornaamste steden conferenties te houden over wat zij in deze hongerende stad zag en hoorde, om aldus het medelijden in te roepen voor deze ongelukkigen.

Dit schrijven wordt geheel en al bevestigd door den Hoogleeraar Dr. J. UDO, Professor in Graz, die o.a. schrijft:

„De reddingsbrigade in Graz heeft onlangs een moeder met haar zuigeling stervend uit haar armzalige woning gehaald, nadat ze beiden sinds verscheidene dagen niets meer te eten gehad hadden. In het stadspark te Graz vond men een echtpaar in den ochtend opgehangen; deze ouders lieten vijf kleine kinderen na, waarvan de maandenlange honger hen tot wanhoop gedreven had. De woningscommissie van Graz berichtte, dat een gezin, uit zeven personen bestaande, in een enkel keldergat opeengehoopt huisde, terwijl de kinderen op lompen sliepen, waar het grachtwater door heen sijpelde, ja zelfs meermalen 's nachts door een troep ratten werden aangevreten. Andere kinderen snuffelen in den afval naar etensresten, om die begeerig te verslinden. De hongersnood drijft menig gepensioneerd ambtenaar tot het bedelen van brood of afgedragen kleeren. Honderd en negentig, grootendeels heel jonge, ziekenzusters liggen in Graz door de erge ondervoeding ziek aan beenderverweeking of longtering. Studenten verhuren zich als kolendragers, als boerenknechts, als bureaubedienden, om het allernoodigste levensonderhoud tot voltooiing van hun studiën te verdienen."

Zoo mogelijk nog veel afgrijselijker bijzonderheden schrijft Mevr. LILI POLZER- VAN KOL over den hongersnood, ziekten, woningnood, en zedenverwildering aldaar.

Doch dit schrijven is al te uitgebreid om het in zijn geheel op te nemen. „Heel de wereld, zegt de schrijfster, heeft zich ontfermd over Weenen en Budapest, maar tot nog toe werd er geen aandacht geschonken aan Graz, waar de nood haast nog erger is."

De schrijfster richt ook naar de West haar smeekbede „in de hoop dat méévoelende menschen nog iets willen offeren voor deze beproefde stad. Bij het verleenen van hulp aldaar wordt er natuurlijk *niet* gevraagd tot welke Kerk zij behooren; de hulp geldt *allen.*"

Het artikel van Mevrouw LILI POLZER-VAN KOL eindigt aldus: „Ach, ik bid u, help mij dezen droeven nood lenigen!

„Laat mijn verzoek om hulp U niet als een last voorkomen. Geef van harte, met vreugde, zoodat het U gemakkelijk valt en het voor hen geen schande is. Het bedelen valt hen zoo zwaar."

De Redactie verklaart zich volgaarne bereid gelden voor dit doel in ontvangst te nemen. Ook kan men het rechtstreeks onder het opschrift: *Voor de inwoners van Graz,* opzenden aan Mevrouw NELLI VAN KOL

Voorstraat
te VOORSCHOTEN
bij DEN HAAG

Reeds ontvangen:
Van de Redaktie *Amigoe di Cur.* fl 10.
Van Dr. M. Gerstl „ 50.

Wij zullen elke week de ontvangen gelden in ons blad verantwoorden.

Het schrijven van Mevrouw LILI POLSER-VAN KOL en van Mevrouw NELLI VAN KOL ligt op ons redaktie-bureau ter inzage van belang stellenden. Ook andere locale bladen worden vriendelijk verzocht dit verzoek om hulp in hun kolommen op te nemen.

Duurtetoeslag.

ZExc. de Gouverneur heeft een ontwerp bij den Kol. Raad ingediend voor een nieuwe duurtetoeslag van een maand salaris, doch tot hoogstens 100 fl, in eens voor *gehuwde* ambtenaren met jaarlijksche traktementen van 300.— tot 2000 fl. en van een maand salaris voor *ongehuwde* ambtenaren met een jaarlijksch tractement van 300.— tot en met 1000 fl.

Volgende week zullen wij dit ontwerp met de memorie van toelichting in zijn geheel in ons blad publiceeren.

Prijsstijging.

Alles wordt nog steeds duurder in prijs.

Alle levensbehoeften gaan nog onvervaard de hoogte in.

De huurwaarde der huizen wordt telkens opgeslagen soms met 50 en 100 % tegelijk en dat terwijl er zulk een bijzond gebrek aan woningen is voor *alle* standen en geen nieuwe huizen worden bijgebouwd.

Menigeen zal bij het ontvangen zijner rekening over de maand Juli voor het electrisch licht wel de schrik om het hart slaan, want ook deze inrichting kan het onmogelijk meer voor den ouden prijs klaar spelen.

De stookolie ging kort geleden in eens met een sprong van 35 fl tot 55 fl naar boven.

De steenkolen eveneens nog duurder.

Ook de waarde der huizen stijgt met den dag.

Het winkelhuis van den heer PROSPERO BAIZ, gelegen aan de Waterkant (Ruyterkade) Punda, en dat aan den tegenwoordigen eigenaar, naar men beweert, niet meer dan 9,000 fl gekost heeft, ging dezer dagen voor 24,000 fl. over in handen van de Directie van de *Hollandsche Bank voor Wet-Indië.*

Een lapje grond, een deel uitmakend van de huizinge *Wacao* aan de Breestraat en Pietersteeg werd aan de Protestantsche Gemeente voor ± 7,000 fl. verkocht, om daar een nieuwe Protestantsche Kerk op te richten.

In Europa valt in den laatsten tijd eenige daling der prijzen van de levensbehoeften waar te nemen. Hier is er nog geen kijk naar. Onlangs vertelde ons iemand, dat hij tegenwoordig zijn bestellingen in Parijs deed. Zoo bv. overhemden, prima kwaliteit, die hier voor 11.— tot 13 fl. verkocht worden, betrekt hij thans uit de groote magazijnen van Parijs voor 3 fl. per stuk.

Mazelen.

In de laatste dagen komen in het stadsdistrict gevallen van mazelen voor onder de schoolkinderen.

Officieële Berichten.

Aan den onderwijzer eerste klasse alhier L. W. Van Eps is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

De agenten tweede klasse van politie P. W. Schaffels en G. E. H. Heyliger zijn bevorderd tot tijd. agenten eerste klasse.

Aan den derden kommies tweede klasse J. C. Heyer is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den Substituut Griffier bij het Hof van Justitie alhier J. H. A. W. Sprock is tot herstel van gezondheid drie weken verlof verleend.

De fuselier J. F. Martijn is ontheven van zijne werkzaamsteling bij de politie.

Aan den eersten klerk ter Gouvernements Secretarie G. J. Ferguson is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof verleend.

Aan het hoofd der Emmaschool W. C. J. van Leeuwen is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

De fuseliers H. W. Smeins, C. J. van Lee en E. J. Weterdijk zijn op verzoek eervol ontheven van hunne werkzaamstelling bij de politie.

Aan den agent van politie 2e klasse L. D. Raphaela is om gewichtige redenen veertien dagen verlof verleend.

H. O. Peterson is benoemd tot bode en schrijver ten kantore van den rechter op de Bovenwindsche eilanden.

Aan den tijd. derden kommies 2e klasse C. F. C. van den Wall Arneman is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan het hoofd van den post voor D. T. op Aruba P. J. Frigerio is om gewichtige redenen veertien dagen verlof verleend, en de seiner C. L. Juliao is tijdelijk belast met de functien van hoofd op dat eiland.

Aan den eersten klerk A. R. W. C. Brouwer is op zijn verzoek eervol ontslag uit 'lands dienst verleend.

De Gouverneur heeft een economische commissie ingesteld, bestaande uit de heeren A. B. J. Prakken, Administrateur van financien, als lid en voorzitter, J. J. Beaujon, districtmeester van het 2e en 3e district, als lid en ondervoorzitter, G. B. Dussel, Landbauwkundige, als lid en secretaris, F. K. Thielen, wd. districtmeester van het 2e en 3e district, R. J. Beaujon Jr., wd. districtmeester van het 4e en 5e district, en F. A. Perret Gentil, C. Rojer, A. G. Statius Muller en J. W. J. van der Linde Schotborgh, plantage-eigenaren alhier, als leden.

Aan den gouvernements-geneeskundige D. L. Ellis is een maand verlof naar Curaçao verleend, en de gouvernements-geneeskundige S. A. Fernandes is tijdelijk overgeplaatst naar St. Eustatius.

J. W. Damoiseaux is benoemd tot tijd. derden kommies tweede klasse alhier.

Het Auto-Paard.

Meer en meer wordt de levende kracht door het mechanisme vervangen. Binnen korten tijd is in het sleepersbedrijf, een zoo bij uitstek typisch Rotterdamsch bedrijf, een geheele ommekeer tot stand gekomen door den auto-vrachtwagen, welke de paardenkracht verdrong.

Nu importeert de heer James Ruben, uit Den Haag, een nieuw mechaniek, dat het laatste restje der vrachtpaarden voor goed op stal wil zetten.

Het is natuurlijk een Amerikaansche vinding, een éénwieligen tractor, welke door een eenvoudige constructie direct aan de voorss van den wagen wordt gekoppeld, zonder dat deze daarvoor eenige verandering behoeft te ondergaan.

De naam van de machine, die den omvang heeft van het voorstuk van een gewonen auto, is „Auto-horse".

Dit auto-paard schijnt nu bestemd om zijn viervoetige collega's uit het vracht- en vervoerwezen nog meer te verdringen. Kan het speciaal op lange afstanden zware vrachten trekken, ook op het kortere afstanden en voor vervoer vice-versa is het bijzonder nuttig.

De demonstraties, die wij hebben bijgewoond, eerst op het Tuindorp, daarna op het Beursplein, waar belangstelling was van publiek en belanghebbenden, deden duidelijk zien, waartoe dit „trekdier" in staat is.

Het trok met succes twee groote wagens, zwaar beladen met een vracht steenen, waarmee het handig korte draaien nam en die het gemakkelijk hellingen opsleept.

In Bloemendaal heeft het zware vrachten gesleept over hellingen van 1 op 6, en de gemeente Bloemendaal heeft aanstonds een paar van deze paarden besteld.

In Amsterdam en ook elders heeft het autopaard trekwonderen verricht, zoodat het al op vele plaatsen met succes wordt gebruikt.

Hier op het Beursplein trok het een der monster-verhuiswagens van Moll, die het kalm en zeker de hol in de Boymansstraat optrok, waarna het bij het postkantoor liet zien, hoe handig het mechaniek in smalle straten met groote lasten manoeuvreeren kan. Het draaide en verhaalde onberispelijk binnen een minimum omtrek, en iedereen erkende, dat dit met een gewoon paard niet mogelijk is.

Een voordeel der methode van het auto-paard is bovendien, dat het der laast niet draagt, maar alleen trekt. Een motor van 22 P.K. bijv. (het auto-paard bezit er zoo een en wel de bekende Amerikaansche 4 sylinder Continental-motor), kan nu het werk doen van een 40 P.K.'s motor. Dat dit een groote besparing van het benzineverbruik meebrengt, ligt voor de hand.

Het trekvermogen van het autopaard gaat zeker tot 15 ton. We hoorden dan ook al van een groote onderneming, die voor 1 auto-paard 5 gewone paarden denkt uit te sparen.

Nog valt er te wijzen op het voordeel van dezen motor boven een gewonen vracht-auto. Zoo kan bijv. de trekkracht van het auto-paard voortdurend mobiel zijn. Tijdens lossing en laden, als wanneer de motor in de vracht-auto renteloos staat, kan het auto-horse afgespannen worden en elders dienst doen.

De vinding van het auto-horse lijkt ons een groot succes en maakt in technische en deskundige kringen grooten opgang. (*Maasbode*).

Onze Motortram. De kans voor een spoedige heropening van den tramdienst Punda-Pietermaai-Scharloo is voorgoed verkeken, want de beide tramwagens, die dezen dienst onderhielden, zijn dezer dagen verkocht en zullen van daag per *Rensselaer* naar La Guayra worden overgebracht.

Buitenland.

Frankrijk.

Een schandelijk wetsontwerp is bij de Fransche Kamer ingediend. Gelukkig niet door de regeering, maar door twee leden.

Deze wet bedoelt de ouders geheel uit te schakelen bij het kiezen eener school voor hun kinderen en ook later bij de keuze van een beroep.

De overheid wijst aan, naar welke school, natuurlijk een „neutrale", zij zullen gaan tot hun 14e jaar.

En dan wordt op grond van de rapporten bepaald, welk vak de kinderen moeten kiezen. Noch de ouders, noch de jongens zelven hebben daarin iets te zeggen.

Maar hoe ernstig deze nieuwe en vermoedelijk wel af te weren aanslag op het gezin en de vrijheid ook mag wezen, nog merkwaardiger is het te zien, wie deze wet hebben ingediend.

Ze is het werk van twee Kamerleden, Buisson en Groussier.

De eerste was de rechterhand van Jules Ferry, den verwoede bestrijder van de katholieke school: hij is modern protestant en vrijmetselaar.

De andere is een socialist, die zich gedurende den oorlog vooral bezig hield met het leger op te ruien.

Hier hebben we dus te doen met een openlijke samenwerking van de twee groote machten, die het Katholieke Geloof vervolgen: de roode vlag met passer en driehoek.

Belastingdruk.

In het Engelsche Lagerhuis werd dezer dagen door minister Chamberlain op de vraag van een der leden een overzicht gegeven van het stijgen der directe belastingen in Engeland, Frankrijk, Italië en de Vereenigde Staten, een en ander als gevolg van den oorlog.

Die stijging is niet gering, al konden de cijfers voor 1920 slechts bij benadering worden gegeven.

De minister deed dan de volgende opgaven over de verhouding van het cijfer der directe belastingen per hoofd in April 1914 en April 1920. Engeland £1, 11 sh. in 1914 en £15, 3 sh. in 1920; Frankrijk 13 sh, 6, st. in 1914 en £2, 17 sh. in 1920; Italië 12 sh. 6 st. in 1914 en £2, 3 sh. in 1920; Vereenigde Staten 3 sh. in 1914 en £5, 8 sh. in 1920.

In andere landen is de toekomst niet veel beter, in sommige, en met name in de Staten, die het onderspit dolven, nog veel erger.

En ook de naties, die buiten den oorlog bleven, staan voor belastingverhoogingen, waarvan men weleer zelfs niet droomde.

Ook in Holland kan men er van mede spreken.

En, zooals bijna overal, zijn het ook hier de menschen met vaste, doch beperkte inkomens en de in die positie verkeerende categorieën van den middenstand, aan wie die toenemende belastingdruk zich het knellendst doet gevoelen, en de strijd om het bestaan voor hen niet weinig wordt verzwaard.

Wie Palestina bevolken.

De Anglicaansche bisschop van Jeruzalem heeft te Londen een vergadering gepresideerd, waar hij vertelde, hoe in 't Heilig Land steeds sterker verzet ontstaat tegen de Zionisten.

Het blijkt namelijk, dat de kolonisten die het oude vaderland zullen moeten bevolken en doen herleven, voor een groot deel...... Bolsjewiki zijn uit Rusland, Polen, Roemenië enz.

Die daar natuurlijk iets anders doen en zijn voornemens iets anders te doen dan te zitten onder wijnstok en vijgeboom.

Dat de groote, rijke, machtige Israëlieten zich naar Palestina zouden begeven en daar den sikkel in het koren slaan of water putten uit een bron, heeft wel niemand ooit geloofd.

De Koning van Jeruzalem.

Reuter heeft medegedeeld, dat Sir Herbert Samuel tot ridder grootkruis van de orde van het Britsche Rijk benoemd is en dat de Koning hem tot ridder heeft geslagen in verband met zijn benoeming tot Hooge Commissaris van Palestina.

De heer Samuel heeft in een persgesprek verteld, dat in Palestina volkomen vrijheid van godsdienst gewaarborgd zal worden. De heilige plaatsen blijven onder toezicht van aanhangers der betrokken godsdiensten. Het burgerlijke bestuur zal zoo spoedig mogelijk in werking treden. Britsche ambtenaren zullen de hooge betrekkingen bekleeden, de andere staan open voor Palestinensers, zonder dat naar geloof of ras zal worden gekeken.

Alle maatregelen zullen worden getroffen om de orde te handhaven, de oeconomische ontwikkeling te bevorderen en Palestina weer tot nationale woonplaats van de Joden te maken.

De Hooge Commissaris heeft groote plannen; wegen, spoorwegen, havens, electrische centrales zullen tot stand komen, de grond zal beter bebouwd, woeste gronden bebosscht, de malaria uitgeroeid, de nijverheid in steden en dorpen aangemoedigd, en de immigratie bevorderd worden.

Het Centraal Blad voor Israëlieten in Nederland geeft bij een goed portret van Herbert Samuel een vertaling van 't artikel, dat dr. Max Nordau, de bekende Zionist, aan zijn medestander heeft gewijd in het laatste nummer van „*Hatikwah*".

Het zou, volgens Nordau, onmogelijk zijn, een betere keuze te doen voor den hoogwaardigheidsbekleeder, die de nieuwe orde van zaken in Palestina moet vestigen. In de gelederen van het Engelsche Jodendom is geen man te vinden, die geschikter is om in het land van Israël de grondstellingen der Westersche staatsmacht met goed gevolg in te voeren en het te wennen aan de arbeidswijze van Europeesch bestuur en beheer.

Zijn levensloop en karakter rechtvaardigen groote verwachtingen. Als Home Secretary gedurend de hachelijkste oogenblikken van den grooten oorlog heeft hij getoond vastheid en omzichtigheid te bezitten, een zeldzame geschiktheid om vlug en afdoende af te rekenen met de moeilijkheden, die zich elken dag elk uur opstapelden onder de buitengewone omstandigheden.

Na zijn aftreden droeg de Belgische regeering hem op, de orde te herstellen in den chaos, die er bij den aftocht der Duitschers heerschte en om het administratieve raderwerk, dat nagenoeg geheel vernietigd was, weer op gang te brengen. Nordau vertelde dat de Belgen hem warme hulde brachten en dat zijn arbeid in België den luister van zijn naam, zijn land en in 't bijzonder van zijn ras verhoogden.

Onlangs belastte de Britsche ministerraad hem met de opdracht naar Palestina te gaan, de plaatselijke omstandigheden te bestudeeren en een plan te ontwerpen voor de bestuurs- en cultureele maatregelen, die noodig zijn voor het land, waarvoor Engeland thans de verantwoordelijkheid op zich neemt.

De omstandigheden waren Samuel niet gunstig.

De militaire gezagvoerders werkten hem tegen en hij was geheel aan zijn eigen oordeel en bezonnenheid overgelaten. Maar ondanks alle belemmeringen kweet hij zich schitterend van zijn taak.

Men heeft beweerd, dat het voor de Joden beter ware, indien geen Jood aan het hoofd van Palestina zou komen, daar deze ten hunnen gunste zou kunnen handelen, zonder het verwijt op te loopen, partijdig te zijn, terwijl een Jood, om dit verwijt te ontgaan, misschien onbewust er toe gedreven zou kunnen worden, in het nadeel der Joden te beslissen. Daarin steekt waarheid. Maar Nordau vertrouwt, dat Herbert Samuel voor anti-semitische hekelarijen niet bevreesd zal zijn. Hij heeft den moed, rechtvaardig te zijn, ook als de rechtvaardigheid Joden bevoordeelen moet. Hij zal geleid worden door wat het geweten van een gentleman hem bevelen zal. Hij verbindt een warm Joodsch hart met een helder verstand, en is een van de weinige Britsche Joden van zijn maatschappelijken stand, die in staat zijn de beteekenis van het Zionisme te vatten.

Alles bijeen genomen is Herbert Samuel als Hooge Commissaris, volgens Nordau, in Palestina de juiste man op de juiste plaats.

Italië.

Ontzettend zijn de bijzonderheden en nauwelijks voor wedergave geschikt, die de Benedictijner Pater Sigismund Coray in een rapport aan Z. H. den Paus mededeelt over een groep Weensche kinderen, die naar Italië werden gezonden en daar te Borgonovo en Castel S. Giovanni in handen geraakte van een comité grootendeels uit socialisten bestaande. De Pater was er heen gegaan, om den kinderen de vervulling van hun Paaschplicht mogelijk te maken doch hij werd verhinderd biecht te hooren en mocht enkel met de kinderen spreken.

Daarbij bleek dat jongens en meisjes door elkander moesten slapen en zelfs met elkander in 't bed gingen,

Ze moesten ook onzedelijke liedjes zingen en dansen uitvoeren.

Te Castel S. Giovanni mochten ze niet naar de kerk gaan en de „dame" die toezicht hield, verhaalde hun uit haar vroeger zedeloos leven. Zelfs gebood zij den grootsten jongen des nachts......

De kinderen zelven hadden reeds twee maanden te voren een brief met klachten gezonden aan den soc. dem. onder–burgermeester van Weenen, Max Winter, die hen uitgezonden had, doch daarop kwam geen antwoord.

Amerika.

In 1910 trachtte de Vleesch-Trust in Amerika de prijzen van de verschillende vleeschsoorten op te voeren, in het bijzonder der prijs van de zoo geliefde „beef".

Toen kwamen de Amerikaansche vrouwen in 't geweer.

De huismoeders weigerden eenvoudig vleesch tegen de verhoogde prijzen te koopen.

„No meat for me!" werd de strijdleuze in de Vereenigde Staten.

Er werden tienduizendtallen knoopen gedragen waarop te lezen stond: „Down with Cow! She's bossy!" In een minimum van tijd hadden zich een millioen huismoeders verbonden om, te beginnen voor een tijdperk van dertig dagen, geen vleesch meer te koopen.

Tevergeefs bepleitten de „packers" dat prijsverhooging billijk was.

De huisvrouwen wilden eenvoudig de verhoogde prijzen niet betalen, de slagers zagen hun omzet schrikbarend achteruit gaan en ten slotte kregen de knoopdraagsters hun zin: de vleeschprijs werd weer verlaagd. Twee jaar later vond te New-York iets dergelijks plaats met de boter. De handelaars verhoogden den prijs eensklaps met niet minder dan zestig procent.

Hier zat de „ *Cold Storage Trust*" achter, ofschoon de handelaars het ontkenden.

De „*Housewive's League*", omvattende 80.000 leden, sprak voor den tijd van een maand den boycot uit over de boterhandelaars.

Daar zaten zij met hun dure boter. Zij trachtten de publieke opinie te beïnvloeden, maar de league hield voet bij stuk. Zestig procent duurdere boter: dan heelemaal geen boter! Tegen het einde van de maand was de strijd beslist, de handelaars moesten toegeven, en de boter werd weer goedkoop.

Bekendmaking.

Ondergeteekende maakt hierbij bekend, dat hij van af den 26n Juli e. k. op de in het 5de district van dit eiland gelegen plantage „St. Patrick" jacht op wilde katten zal maken en dat hij niet aansprakelijk is voor schade, toegebracht aan losloopende dieren op die buitenplaats.

Curaçao, den 22 Juli 1920.

2—3 J. H. de Haseth.

Curaçaosche Bank.

Gouvernements-bank.

IN EN VERKOOP VAN WISSELS op:

Nederland, New-York en Parijs.

CIRCULATIE–BANK.

Mededeeling van de Directie.

De voorraad bankbiljetten van f 1.— en f 2,50 is uitgeput. Op 19 April j. l. werd per kabel nieuwe biljetten besteld, welke bestelling den 8sten Juni telegrafisch herhaald werd. De bankbiljetten zullen steeds in betaling moeten worden aangenomen, indien zij van het nummer en de handteekeningen voorzien zijn.

De Directie geeft tot inwisseling voortdurend gelegenheid.

Curaçao, den 12 Juli 1920.

De Voorzitter,
PRAKKEN.
De Secretaris,
A. KRAFFT.

3—3